

Lisätiedot:

kuntatekniikkapäällikkö Anna Ahtila, puh. 050 544 6427
projekti-insinööri Petri Forsman, puh. 040 668 4215
etunimi.sukunimi@kauniainen.fi

Hankinnan tausta ja valmistelu

Kauniaisten kaupunki on ollut mukana seudullisen kaupunkipyöräjärjestelmän hankinnan valmistelussa. Helsingin seudun liikenne (HSL) yhdessä jäsenkuntien kanssa valmisteli vuosien 2023–2024 aikana koko HSL:n seudun kattavan kaupunkipyöräjärjestelmän kilpailutusta. Selvitysvaiheessa olivat mukana Helsinki, Espoo, Vantaa, Kauniainen, Sipoo, Kirkkonummi, Siuntio, Tuusula, Kerava, Hyvinkää ja Nurmijärvi.

Tavoitteena oli saada vuonna 2026 toimiva seudullinen kaupunkipyöräjärjestelmä, jossa matkustajat voivat kulkea kaupunkipyörillä jäsenkuntien välillä kuntien rajoista riippumatta. Tämä edellytti, että koko HSL:n seudulle kilpailutetaan yksi palveluntuottaja. Kaupunkiliikenne Oy:n (KLOY) vetovastuulle hanke tuli kesällä 2024 siirryttäessä kaupunkipyöräpalvelun kilpailuttamisen valmisteluun ja toteutukseen. Kauniaisten kaupungin yhdyskuntavaliokunta päätti puitesopimukseen osallistumisesta ja yhteistyösopimuksen allekirjoittamisesta kokouksessa [8.10.2024 \(§ 88\)](#).

KLOY kilpailutti hankinnan, mutta hankinnasta valitettiin markkinaoikeuteen (MAO). Kyseisen hankinnan varsinaisina kohteina olivat Helsinki, Espoo ja Vantaa. Kauniainen oli hankinnassa mukana optiona, jolloin Kauniaisten kaupungin ei olisi ollut pakko hankkia palvelua, mutta tarjoajien olisi pitänyt jättää tarjous Kauniaisten alueelle. Kauniaisten kaupungilla olisi täten ollut mahdollisuus hankkia sopimuskauden aikana kaupunkipyöräpalvelu omalle alueelle tarjouksessa mainitulla hinnalla. Hankinnasta valitettiin markkinaoikeuteen, joka hyväksyi valituksen. MAO:664/2025 päätöksessä on avattu kattavammin perustelut valituksen hyväksymiselle. [MAO:664/2025 - Markkinaoikeus](#)

MAO:n perustelussa yhteishankinnassa kokonainen hankintayksikkö eli tässä tapauksessa Kauniaisten kaupunki tai muu puitesopimuksen alainen kaupunki ei voi olla optiona vaan jokaisen hankintayksikön on sitouduttava hankintaan jo tarjouspyynnössä. MAO:n päätöksestä johtuen Kauniaisten alue ei voi olla kaupunkipyöräpalvelun hankinnassa optiona. Kaupungin on täten tehtävä jo hankintaan liittyessä sitova päätös osallistumisesta. Ainoa tapa osallistua ehdollisena hankintaan, on hankinnan sitominen kustannuksiltaan tiettyyn kattohintaan/kausi/sopimus. Täten talousarviosta tulisi varata kaupunkipyöräjärjestelmää varten määrätty määräraha sopimuskauden ajaksi. Sopimuskaudeksi on määritetty seitsemän vuotta ja mahdollisuus kolmen vuoden optioon. Sopimuskausi olisi täten vuodet 2028–2034 + optiovuodet 2035–2037.

Kaupunkiliikenne lähestyi Kauniaisten kaupunkia maaliskuussa 2026 ja ilmoitti kaupunkipyöräpalvelun hankinnan tilanteesta ja hankinnan valmistelun aikataulusta. Kaupunkiliikenteen ilmoittaman aikataulun mukaan markkinakartoitus käynnistetään toukokuun aikana ja ennen kesää on tarkoitus

vielä julkaista hankintailmoitus ja osallistumispyyntö. Lopullinen tarjouspyyntö olisi tarkoitus julkaista ennen vuodenvaihdetta ja lopullinen hankintapäätös tehdä alkuvuodesta 2027. Jotta aikataulussa pysytään, tulee kaupunkien ilmoittaa sitovasta osallistumisestaan huhtikuun aikana Kaupunkiliikenteelle.

Vuonna 2024 on allekirjoitettu yhteistyösopimus koskien kaupunkipyöräpalvelun hankintaa ja tässä hankinnassa on Kaupunkiliikenne kaavailnut käytettävän samaa sopimusta, mutta päivitettyinä. Hankinnan aikataulusta johtuen ei päivitettyä yhteistyösopimusta ole laadittu vielä Kaupunkiliikenteen toimesta.

Kaupunkiliikenteen tulee päivittää yhteistyösopimusta ainakin seuraavasti:

- Hankintamallia koskevat päivitykset (puitejärjestely / tavallinen hankinta)
- Päivitetään päätöksentekoon ja hallinnollisiin prosesseihin liittyvät tehtävät ja vastuut; esimerkiksi mahdollisten valitusten käsittely ja niihin liittyvien oikeudenkäyntikulujen kohdentuminen, keskeyttämisspäätökset, riskit
- Kaikki keskeiset eri osapuolten yhteistyön periaatteet pysyvät samoina (kustannusten ja tulon jakoperiaatteet)
- Mainoslaitteet jäävät mahdollisesti pois ja täten mainostulot jäisivät pois

Erikseen kaupunkipyörätelineistä asennettavat mainoslaitteet tulevat suurella todennäköisyydellä jäämään pois hankinnasta. Espoo, Helsinki ja Vantaa tulevat kilpailuttamaan kukin omalla tahollaan mainoslaitteet, jolloin kaupunkipyöräpalvelun kautta avautuva markkina ei ole enää riittävän houkutteleva ulkomainontaa suorittaville yhtiöille.

Tilanne on Kauniaisten näkökulmasta ongelmallinen, sillä hankintamalli on muuttunut olennaisesti siitä, minkä kaupunki päätöksessään vuonna 2024 hyväksyi. Tässä vaiheessa vuotta ei ole mahdollista ilmoittaa sitovasti osallistumisesta pitkäkestoiseen hankkeeseen, jonka kustannukset eivät ole tiedossa ja jolle ei ole minkäänlaista valtuuston hyväksymää määrärahaa tulevien vuosien talousarvioissa. Lisäksi mainostulojen jääminen pois hankintamallista kasvattaa kaupungin osuutta kustannuksista.

Laajuus ja kustannukset

Mikäli kaupunkipyöräpalvelun hankinnassa halutaan pysyä mukana, on harkittava hankkeen rahoitusta ja budjetin sitomista tulevaisuuden osalta jo tässä vaiheessa. Ainoa tapa osallistua ehdollisena hankintaan, on hankinnan sitominen kustannuksiltaan tiettyyn kattohintaan/kausi/sopimus. Kuntatekniikka on muokannut hankinnan laajuutta syksyllä 2024 hyväksytystä hankesuunnitelmasta, johtuen nyt valitun hankintamallin kustannusten sitovuudesta. Kuntatekniikka on arvioinut, että sopiva maksimihinta seudulliselle kaupunkipyöräpalvelulle Kauniaisten osalta olisi 50 000 euroa / kausi eli 350 000 euroa / sopimuskausi ilman optioita, kolme optiovuotta mukaan lukien 500 000 euroa / sopimuskausi. Kaupunkipyöräpalvelussa yksi kausi on 1.4.–31.10. välinen aika. Kaikki optiot on myös oltava lueteltuna tarjouspyyntöön, eli lisätilaukset koskien pyöriä, kauden jatkamista tai talvikautta. Optiot on ilmoitettava toukokuun aikana.

Kauniaisten kaupunkipyöräpalvelun toiminnallisuuden kannalta on ehdoton edellytys, että ainakin Espoo on mukana järjestelmässä.

Helsinki, Espoo ja Vantaa ovat hankkimassa sekä sähköavusteisia että mekaanisia pyöriä suhdeluvulla 50/50. Kauniaisten on mahdollista noudattaa tätä pk-

seudullista linjaa ja Kaupunkiliikenteen suosituksena onkin, että sama linjaus olisi kaikilla. Kauniaisten kohdalla on tosin huomioitava, että sähköavusteiset pyörät kannustaisivat käyttämään palvelua enemmän. 50 000 euron kattohinnalla on kuntatekniikka arvioinut saatavan noin 35 sähköavusteista pyörää tai 20 sähköavusteista pyörää ja 20 mekaanista pyörää.

Jos hankinnasta halutaan irtautua, on myös siitä tehtävä päätös. Sopimuksesta irtautuminen tarkoittaisi sitä, että seuraavan kerran seudullinen kaupunkipyöräpalvelu tulisi mahdolliseksi tämän sopimuskauden jälkeen eli vuonna 2038. Nyt kilpailutettavaan kaupunkipyöräsopimukseen ei ole enää mahdollista liittyä uudestaan mukaan, jos siitä irtaudutaan. Asia on varmistettu Kaupunkiliikenteeltä. Kaupunki voi toki omana työnään ja hankintanaan kilpailuttaa myöhemmin kaupunkipyöräjärjestelmän, mutta samaa seudullista järjestelmää ei voi hankkia tai siihen liittyä.

Kaupunkipyöräpalvelu tukee kestävästä liikenteestä, hiilineutraaliuden ja hyvinvoinnin edistämistä. Rantaradanbaana tulee avautumaan Kauniaisten osalta vuoden 2027 aikana ja kaupunkipyörät tukisivat kaupungin suurinta pyöräilyn ja kävelyn infrainvestointia. Kauniaisten osalta seudullisuus on kaupunkipyöräjärjestelmän yksi oleellisimmista piirteistä käytettävyyden kannalta. Espoo päättää oman hankintansa laajuudesta toukokuuhun mennessä ja on hyvin mahdollista, että Espoo laajentaa omaa kaupunkipyöräaluettaan Espoon keskukseen, Viherlaaksoon, Jorviin, Keraan sekä muihin Kauniaisten lähellä oleville alueille. Espoon hankinnan toteutuessa tässä laajuudessa ja Kauniaisten jäädessä sopimuksen ulkopuolelle, tulisi Kauniaisten alue jäämään omaksi saareksi keskellä Espoon kaupunkipyöräaluetta.

Kuntatekniikan vuosittainen investointibudjetti on rajallinen, 800 000 euroa vuodessa, ja sitä on pienennetty osana talouden tasapainottamistoimenpiteitä. Investointikohteita on useammalle vuodelle jonossa, joten mikäli kaupunkipyöräpalvelu rahoitettaisiin liikenneväyläinvestoinneista, joudutaan tulevaisuuden muita kuntateknisiä investointeja (suunnittelut, kadunrakennus, pienkohteet, katuvihreät, asfaltoinnit, liikenneturvallisuuskohteet jne) karsimaan. On myös huomattava, että kaupunkipyöräpalvelu on nimensä mukaisesti palveluhankinta, joten se luultavasti ei edes ole rahoitettavissa investointimäärärahoista. Kuntatekniikka toteaa, että mikäli hankkeessa halutaan pysyä mukana, kaupunkipyöräpalvelulle tulisi varata 500 000 euroa erillismääräraha kaupungin talouspalveluiden ohjeistuksen mukaisesti kaupungin taloussuunnitelmassa vuodesta 2027 alkaen, vuosittain 50 000 euron suuruisena 10 vuoden ajalle.

Ehdotus hankinnasta

Kuntatekniikka esittää, että kaupunki sitoutuu seuraavaan hankintakokonaisuuteen:

- 7 kappaletta telineettömiä kaupunkipyöräasemia
- Joko 20 + 20 sähköavusteinen pyörä + mekaaninen pyörä tai 35 sähköavusteista pyörää

Hankintakokonaisuuden enimmäishinta on 50 000 euroa (alv 0 %) / kausi.

OPTIOT

Hankintaan sisältyvät seuraavat lisäoptiot:

Optio, lisätilaus:

- 20 kappaletta sähköavusteisia kaupunkipyöriä
- 2 kappaletta kaupunkipyöräasemia

Optio, lisätilaus mekaanisista pyöristä:

- 30 kappaletta mekaanista kaupunkipyörää
- 3 kappaletta kaupunkipyöräasemaa

Optioiden käyttöönotosta päätetään erikseen, eikä kaupunki ole velvollinen ottamaan optioita käyttöön. Jos Espoon kaupunki päätyy pyytämään optiot kauden pidentämisestä eli option maaliskuusta ja/tai marraskuusta, voidaan nämä optiot lisätä Kauniaisillekin ennen tarjouspyynnön viimeistelyä.

Alustavat asemien sijainnit

Kaupunkipyöräasemien, ehdotettu 7 kappaletta, alustavat sijainnit Kauniaisissa olisivat:

- Kauniaisten aseman seutu
- Palloiluhalli
- Jäähalli
- Työväen Akatemian seutu
- Koivuhovin aseman lähistö
- Helsingintien ja Puutarhatien seutu (tarkentuu jatkosuunnittelussa)
- Gallträskin alue, leikkivälineiden läheisyydessä

Asemien lopullinen sijainti täsmentyy jatkosuunnittelun yhteydessä.

Asemien ja pyörien minimimäärä määritellään tämän päätöksen yhteydessä. Kuntatekniikan ehdotus minimimääräksi on joko 35 sähköavusteista polkupyörää tai 20/20 sähköavusteinen pyörä / mekaaninen pyörä ja 7 telineetöntä asemaa. Telineettömiin asemiin on päädytty niiden edullisuuden ja tilan tarpeen vuoksi.

Yhteenveto

Kauniaisten kaupunki ei voi jäädä päätöksettömään tilanteeseen kaupunkipyörien hankinnassa. Seudullisen hankinnan etenemisen vuoksi tulee nyt tehdä päätös hankintaan liittymisestä tai hankinnasta irtautumisesta. Hankintaan liittyminen tarkoittaa sitovaa liittymistä ja hankinnan toteumista, jos hinta on alle kaupungin ilmoittaman kattohinnan. Jos kilpailutuksen jälkeen hankintahinta ylittää asetetun kattohinnan, hankinta tulee uudelleen yhdyskuntavaliokunnan päätettäväksi. Hankintaan liittyvät muut päätökset ja sopimus tulevat myöhemmin käsiteltäviksi.

Päätösvalta pitkäaikaisessa sitoutumisessa hankkeeseen ja sen tulevaisuuden rahoituksessa on kaupunginvaltuustolla. Lainvoimainen KV:n päätös on mahdollinen aikaisintaan kesäkuussa, ei Kaupunkiliikenteen edellyttämän aikataulun mukaisesti huhtikuussa.

Huolimatta hankkeeseen sisältyvistä epävarmuustekijöistä ja kunnallisen toimintatavan kannalta poikkeuksellisesta etenemisestä, on viranhaltijavalmistelussa pyritty selvittämään millä edellytyksillä hankkeessa on mahdollista edetä jos niin halutaan, vuonna 2024 tehdyn päätöksen mukaisesti. Huomioon on otettu myös useat lähestymiset ja ehdotukset vuosien varrella, joista esimerkkinä [valtuustoaloite vuodelta 2018](#).

Espoo on sitoutunut hankintaan. Jos Espoo päättää jäädä kevään 2026 aikana pois hankinnasta, jää Kauniainen myös.

Todettakoon, että valtuuston päätös on lainvoimainen aikaisintaan 2.7.2026. Kaupungin mukana olostä voi ilmoittaa hankinnan valmistelusta vastaavalle taholle ehdollisena jo aikaisemmin, mutta tarjouspyyntöä ei tule julkaista ennen kaupungin päätöksen saatua lainvoiman.

Kaupunginhallitus:

Valtuusto päättää, että

- kaupunkipyöräpalvelulle varataan 500 000 euron erillismääräraha kaupungin talouspalveluiden ohjeistuksen mukaisesti kaupungin taloussuunnitelmassa vuodesta 2027 alkaen 10 vuoden ajaksi,
- Kauniainen osallistuu kaupunkipyöräpalvelun hankintaan kattohinnalla 50 000 euroa / kausi, jolla on saatava 7 telineetöntä asemaa ja joko 35 sähköavusteista pyörää tai 20 sähköavusteista pyörää ja 20 mekaanista pyörää, edellyttäen, että Espoo osallistuu hankintaan,
- yhdyskuntavaliokunta oikeutetaan päättämään kaupungin irtautumisesta kaupunkipyöräpalvelun hankinnasta, mikäli kattohinta 50 000 euroa / kausi ylittyy tai Espoo ei osallistu hankintaan.

.....

Kaupunginjohtaja selosti asiaa.

Keskustelun aikana tehdyt vastaesitykset

Keskustelun aikana valtuutettu Mikko J. Salminen teki valtuutettujen Matti Kauppilan, Ritva Häyrinen-Immosen, Patrick Nystenin, Binga Tupamäen, Virva Wahlstedtin, Taisto Miettisen, Minna Aitolan, Elina Moisiston ja varavaltuutettu Pontus Berglundin kannattamana vastaesityksen 5.2:

"5.2 Uusi vastaesitysKauniaisten kaupungin ei tule liittyä Kaupunkiliikenne Oy:n vetämään kaupunkipyöräjärjestelmän hankintaan (Salminen Mikko J.)

Kauniaisten kaupungin ei tule liittyä Kaupunkiliikenne Oy:n vetämään kaupunkipyöräjärjestelmän hankintaan seuraavin perustein: 1. Esittelytekstissä ei ole edes yritetty arvioida puolen miljoonan investoinnin hyötyjä kvantitatiivisesti. 2. Kauniaisten kaupunkirakenne ei tuo kansainvälisten tutkimusten mukaan kaupunkipyöräjärjestelmää. Kauniainen ei ole "tiivis ja sekoittunut kaupunkikeskusta", jossa on korkea asukas- ja työpaikkatiheys, maankäytöltään Kauniaisissa ei sekoitu asuminen, työpaikat ja palvelut. Toimivia alueita ovat esim. Helsingin kantakaupunki, Kööpenhamina, Pariisi ja Washington DC. Espoossa Otaniemi-Tapiola-Keilaniemi saattaa muodostaa tällaisen alueen, mahdollisesti joku toinen Espoon aluekeskus, mutta sekin on erittäin epävarmaa juuri edellä olevan kaupunkirakennevaatimuksen takia. 3. Toimivissa järjestelmissä asemia on 300-500 metrin välein ja pyöriä on aina saatavilla. Pyörien saatavuus vaatii jatkuvia kuljetuksia asemien välillä. 4. Suomessa sääolosuhteiden takia "kelvollisia" pyöräilypäiviä on alle 100 vuodessa. 5. Olemme viime vuosina leikanneet esim. Bio Granin laatuelokuvatukea muutaman

tuhannen euron edestä. Tällaisessa tilanteessa olisi huvittavaa käyttää puoli miljoonaa kaupunkipyöräjärjestelmään, varsinkaan kun ei ole minkäänlaisia arvioita takaisinmaksuajasta. 6. Vastaava summa sijoitettuna nuorison liikuntaan, maksaa itsensä monin verroin tehokkaammin itsenä takaisin. 7. Tekoälyn näkemys: Kauniainen ei ole tarpeeksi urbaani tuottaakseen vahvaa omaa kaupunkipyöräkysyntää.”

Keskustelun aikana valtuutettu Taisto Miettinen teki seuraavanlaisen vastaesityksen 5.1:

”5.1 Lisäys päätökseen (Miettinen Taisto)

Kauniaisten päätös on ehdollinen. Kauniaisten kaupunki tekee seudullisen kaupunkipyöräpalvelun hankinnasta ja hankintasopimuksen allekirjoituksesta erillisen päätöksen kilpailutuksen päätyttyä vuonna 2027 sekä lopullisen päätöksen budjettivarauksen käyttämisestä ja hankinnan toteuttamisesta viimeistään keväällä 2030.”

Lisäksi valtuutettu Sonja Ahtiainen teki valtuutettu Suvi Kiesiläisen ja valtuutettu Helka Hosian kannattamana vastaesityksen 5.3:

”5.3 Uusi vastaesitys (Ahtiainen Sonja)

Kauniainen osallistuu kaupunkipyöräpalvelun hankintaan kattohinnalla 30 000 euroa / kausi, jolla on saatava 7 telineetöntä asemaa ja joko 35 sähköavusteista pyörää tai 20 sähköavusteista pyörää ja 20 mekaanista pyörää, edellyttäen, että Espoo osallistuu hankintaan.”

Valtuutettu Taisto Miettisen vastaesitys raukesi kannatuksen puutteessa.

Suoritettut äänestykset

Puheenjohtaja teki esityksen äänestysjärjestyksestä. Ensimmäisessä äänestyksessä äänestetään Sonja Ahtiaisen vastaesityksen 5.3 ja kaupunginhallituksen pohjaesityksen välillä.

Toisessa äänestyksessä ensimmäisen äänestyksen voittanut esitys asetetaan pohjaesityksen kokonaan hylkäämistä esittävän Mikko J. Salmisen vastaesitystä 5.2 vastaan.

Puheenjohtajan esittämä äänestysjärjestys hyväksyttiin yksimielisesti.

Ensimmäisessä äänestyksessä puheenjohtajan esityksen mukaan ne, jotka kannattivat pohjaesitystä äänestivät JAA ja ne, jotka kannattivat Sonja Ahtiaisen vastaesitystä 5.3 äänestivät EI.

Suoritetussa äänestyksessä JAA-ääniä annettiin 4, EI-ääniä 28 ja tyhjää äänesti 3. Näin ollen valtuutettu Sonja Ahtiaisen vastaesitys 5.3 voitti pohjaesityksen.

Merkittiin, että sähköisessä kokousjärjestelmässä näkyy myös samaa äänestystä koskevaa aiempi äänestys, joka keskeytettiin äänestyksen aikana ilmenneiden teknisten ongelmien vuoksi.

Toisessa äänestyksessä puheenjohtajan ehdotuksen mukaan, jotka kannattivat Sonja Ahtiaisen vastaesitystä 5.3 äänestivät JAA ja ne, jotka kannattivat Mikko J. Salmisen vastaesitystä 5.2 äänestivät EI.

Suoritettussa äänestyksessä JAA-ääniä annettiin 6, EI-ääniä 25 ja tyhjää äänesti 4.

Näin ollen valtuutettu Mikko J. Salmisen vastaesitys 5.2 hyväksyttiin.

Numerointi viittaa sähköisen kokousjärjestelmän numeroihin. Tarkempi äänestyskäyttäytyminen ilmenee pöytäkirjan **liitteenä** olevasta sähköisen kokousjärjestelmän äänestysraportista.

Päätös:

Valtuusto päätti, että Kauniaisten kaupungin ei tule liittyä Kaupunkiliikenne Oy:n vetämään kaupunkipyöräjärjestelmän hankintaan seuraavin perustein:

1. Esittelytekstissä ei ole edes yritetty arvioida puolen miljoonan investoinnin hyötyjä kvantitatiivisesti.
2. Kauniaisten kaupunkirakenne ei tue kansainvälisten tutkimusten mukaan kaupunkipyöräjärjestelmää. Kauniainen ei ole ”tiivis ja sekoittunut kaupunkikeskusta”, jossa on korkea asukas- ja työpaikkatiheys, maankäytöltään Kauniaisissa ei sekoitu asuminen, työpaikat ja palvelut. Toimivia alueita ovat esim. Helsingin kantakaupunki, Kööpenhamina, Pariisi ja Washington DC. Espoossa Otaniemi-Tapiola-Keilaniemi saattaa muodostaa tällaisen alueen, mahdollisesti joku toinen Espoon aluekeskus, mutta sekin on erittäin epävarmaa juuri edellä olevan kaupunkirakennevaatimuksen takia.
3. Toimivissa järjestelmissä asemia on 300–500 metrin välein ja pyöriä on aina saatavilla. Pyörien saatavuus vaatii jatkuvia kuljetuksia asemien välillä.
4. Suomessa sääolosuhteiden takia ”kelvollisia” pyöräilypäiviä on alle 100 vuodessa.
5. Olemme viime vuosina leikanneet esim. Bio Granin laatu elokuvatuokea muutaman tuhannen euron edestä. Tällaisessa tilanteessa olisi huvittavaa käyttää puoli miljoonaa kaupunkipyöräjärjestelmään, varsinkin kun ei ole minkäänlaisia arvioita takaisinmaksujasta.
6. Vastaava summa sijoitettuna nuorison liikuntaan, maksaa itsensä monin verroin tehokkaammin itsenä takaisin.
7. Tekoälyn näkemys: Kauniainen ei ole tarpeeksi urbaani tuottaakseen vahvaa omaa kaupunkipyöräkysyntää.

Liitteet:

Äänestysraportti